

PPP PROJEKTU REALIZĀCIJU VEICINOŠIE FAKTORI

Pētījuma ietvaros izglītības nozarē tika identificēti šādi PPP projektu ieviešanu veicinošie faktori:

- Ir identificēti izglītības nozarē nepieciešamie infrastruktūras attīstīšanas projekti - IZM savā investīciju programmā ir apzinājusi izglītības nozares stratēģijas realizācijai nepieciešamos infrastruktūras uzlabojumus un to realizācijai nepieciešamos kapitālieguldījumus, kas finansējami no valsts un pašvaldību budžetiem;
- Izglītības iestādēm ir pieredze ar ārējā finansējuma piesaisti, piemēram, ar Pasaules Bankas finansēto projektu – skolu energoefektivitātes paaugstināšana;
- Daudzas izglītības iestādes atrodas tām nepiemērotās, nolietotās telpās ar nepietiekamu infrastruktūru (sporta zāles, ēdināšanas bloki u.c.), tādēļ ir nepieciešama infrastruktūras renovācija vai jaunas infrastruktūras izveide;
- Neskatoties uz identificētajām apjomīgajām vajadzībām, investīcijas izglītības un sporta nozarē no valsts budžeta puses ir minimālas. Identificētās vajadzības ir ap LVL 650 000 000,- (2005.gadā), bet gada laikā veiktās investīcijas ir LVL 19 000 000,- apmērā (2005.gadā)¹;
- Ņemot vērā to, ka iespējamie PPP projekti izglītības nozarē pamatā ir ēku būvniecības vai renovāciju un tehniskās uzturēšanas projekti – ir iespējams laika un izmaksu ietaupījums realizējot attiecīgos projektus, kas iespējami ņemot vērā privātā partnera iesaistīšanos (dažādu risku uzņemšanos) un standartizētu projektu izmantošana;
- Izglītības nozares PPP projekti varētu būt salīdzinoši vienkārši, jo šie projekti pārsvarā aptver ēku un infrastruktūras renovāciju vai izbūvi, kā arī uzturēšanu, bet ne pašas iestādes vadīšanu un izglītības pakalpojumu sniegšanu;
- PPP projektu realizācijā nav nepieciešams iesaistīt vairākas ieinteresētās puses – pamatā tās ir pašvaldība, IZM (vai tai piederošā izglītības iestāde) un privātais partneris. Pašvaldība piedalītos kā partneris, jo noteiktā pašvaldības teritorijā tiek realizēts PPP projekts, savukārt IZM iesaistās projektā kā konsultējošā puse un nacionālā līmeņa nozari koordinējošā iestāde, kā arī finansētājs.

PPP PROJEKTU REALIZĀCIJU IEROBEŽOJOŠIE / KAVĒJOŠIE FAKTORI

Pētījuma ietvaros izglītības nozarē tika identificēti šādi PPP projektu ieviešanu ierobežojošie / kavējošie faktori:

- Nav skaidrs, kādā stāvoklī šobrīd ir IZM identificētie 246 investīciju projekti. Pēc publiski pieejamās informācijas nav iespējams identificēt, kāds ir šo projektu statuss - kuri no tiem ir realizēti, kādi projekti ir no jauna nākuši klāt, kā realizējami, kāds ir iztrūkums valsts investīciju apjomos;
- Izglītības un zinātnes investīciju programmā ir skaidri definēts, ka investīcijas izglītības iestāžu infrastruktūrā ir jāveic valstij², kas savukārt nozīmē, ka IZM nav apsvērusi iespēju izmantot PPP kā alternatīvu finanšu avotu, lai realizētu savas vajadzības;
- Ir slikta pieredze ar hokeja haļļu būvniecību un ekspluatāciju, kuras atsevišķos gadījumos tika veidotas kā PPP paveids – pašvaldībai apņēmoties daļēji finansēt uzturēšanas izdevumus. Arvien vairāk pašvaldībās finansējuma trūkuma dēļ halles tiek pārveidotas par biznesa objektiem, jo pašvaldība nespēj un bieži arī nevēlas pildīt savas saistības. Savukārt privātajam partnerim bez pašvaldības atbalsta projekti ir nerentabli, tos izmantojot tikai sākotnējiem mērķiem. Piemēram, Aizkraukles ledus

¹ Izglītības un zinātnes investīciju programma 2005-2009. gadam

² Izglītības un zinātnes investīciju programma 2005-2009. gadam

halle, tuvu šādai situācijai bija nonākusi arī Ogres ledus halle (daļēja halles pārbūve par tirdzniecības platībām).